

Utbildningsdepartementet
Ert dnr: U2024/01680

Riksföreningen Våra Gårdars yttrande över *Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid (SOU 2024:42)*

Riksföreningen Våra Gårdar är en serviceorganisation där 600 medlemsföreningar tillhandahåller ägda eller hyrda alkoholfria samlingslokaler runt om i landet. Inom Våra Gårdar finns även en biografkedja bestående av 45 biografier i landsort, företrädesvis föreningsdrivna men även privata och kommunalt ägda biografier.

Riksföreningen Våra Gårdar är inte en mottagare av statsbidraget till folkbildningen. Som en del av den samlade nykterhetsrörelsen har vi som samlingslokalorganisation i första hand ett samarbete med Studieförbundet NBV kring främst kulturarrangemang medan det i våra medlemsföreningars lokaler runt om i landet förekommer folkbildningsverksamhet tillhörande olika studieförbund. Vi har även fyra folkhögskolor inom den samlade nykterhetsrörelsen som vi samverkar med.

Våra Gårdar tackar för möjligheten att lämna remissyttrande på utredningen.

Sammanfattning:

Våra Gårdar står enhetligt bakom remissvaren från Studieförbundet NBV och Studieförbunden i samverkan samt Ideell Kulturallians avseende kulturens roll i folkbildningen.

Synpunkter:

Utöver att vi stödjer ovan nämnda remissvaren väljer vi att lyfta fram några synpunkter som särskilt värdefulla.

Målformuleringen saknar skrivning om demokrati

Våra Gårdar tillstyrker utredningens förslag till ny målstruktur men finner det anmärkningsvärt att målformuleringen saknar en skrivning om demokratin.

Våra Gårdar föreslår:

att det övergripande målet för folkbildningspolitiken ska vara att ”stärka demokratin genom höjd bildningsnivå, höjd utbildningsnivå och ökad delaktighet i samhället.”

Behåll självförvaltningsmodellen samt rätt kontroll inte mer kontroll

Våra Gårdar tillstyrker förslaget att självförvaltningsmodellen behålls. Armlängds avstånd behövs mellan staten och folkbildningen. Kontrollsystemet inom studieförbunden har redan skärpts och kan fortsätta att utvecklas för *rätt* kontroll snarare än *mer* kontroll. Ökad administration för studieförbunden till följd av kontrollsystemen behöver finansieras av

staten och inte urholka det redan kraftigt sänkta anslagen till folkbildningen. Det är också av stor vikt att det för civilsamhällets föreningar är enkelt att bedriva folkbildningsverksamhet tillsammans med ett studieförbund. Skärps de administrativa kraven ytterligare riskerar det att ännu mera försvåra för föreningarna och kan leda till att bara föreningar med större organisatoriska resurser kan klara av administrationen.

Avslutningsvis beklagar Våra Gårdar att statsbidraget till folkbildningen har skurits ner med så stor andel de senaste och kommande åren. Det leder ofrånkomligen till en försvagning av folkbildningen. Civilsamhället får minskade resurser för att låta invånarna i hela landet berika sin fritid i ett fritt och frivilligt lärande och att utveckla sig tillsammans med andra under demokratiska former. Nedskärningarna skapar en nedmontering av infrastrukturen för folkbildning i hela landet vilket inte främjar syftet för folkbildningspolitiken.

Stockholm 2024-12-09.

För Riksföreningen Våra Gårdar

Simon Svensson
vd

